

NOTA DE FUNDAMENTARE

Secțiunea 1 Titlul proiectului de act normativ

Ordonanță de urgență privind instituirea unei scheme de ajutor de stat pentru sprijinirea operatorilor din industria de fabricare a produselor de morărit, a uleiurilor și grăsimilor, a produselor lactate și a preparatelor pentru hrana animalelor de fermă, ca urmare a agresiunii Rusiei împotriva Ucrainei

Secțiunea a 2-a Motivul emiterii actului normativ

2.1. Sursa proiectului de act normativ: inițiativa Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale

2.2. Descrierea situației actuale

Agresarea Ucrainei de către Rusia începând cu luna februarie 2022 are un impact deosebit de grav asupra sectorului agricol și are drept consecințe perturbări ale lanțurilor de aprovizionare și a contribuit semnificativ la creșterile majore a prețurilor la energia electrică, gaze naturale, combustibil și transport.

Totodată, situația determinată de creșterea prețului pe piață la energie și gaze naturale și efectele negative majore provocate asupra prețului resurselor materiale utilizate în agricultură, are efecte negative raportate la creșterea costurilor de producție la niveluri nesustenabile și implicit a prețurilor pe piață a produselor agricole primare, inclusiv a celor destinate procesării pentru consum uman sau furaje pentru animale.

Prețurile la energie electrică și combustibil au crescut cu 25% în mai 2022, față de decembrie 2021, creșteri de peste 23% înregistrându-se și la gaze, raportat la aceeași perioadă, iar impactul acestor creșteri de prețuri se resimte în privința lichidității, volatilității piețelor, lipsei accesului la o finanțare urgentă și necesară.

În contextul dat, printre cei afectați sunt și procesatorii de produse agricole primare, respectiv operatorii din industria de procesare a cerealelor, fabricarea uleiurilor și grăsimilor, de fabricare a produselor lactate și a preparatelor pentru hrana animalelor de fermă, datorită creșterilor în lanț ale prețurilor la utilități, care pot avea ca rezultat distorsiuni în lanțul de aprovizionare cu stocuri de produse agricole primare respectiv grâu, porumb, floarea soarelui, orz, rapiță și soia, lapte crud materie primă pentru procesare, necesare unor sectoare vitale atât pentru asigurarea nevoilor de consum al populației, precum produse de panificație, făină, mălai, ulei de floarea-soarelui, lapte și produse lactate, cât și sectoarelor de producere a preparatelor pentru hrana animalelor de fermă.

Creșterea prețului pe piață la energie și gaze naturale, are efecte negative raportate la creșterea costurilor de producție la niveluri nesustenabile și implicit a prețurilor pe piață a produselor agricole primare, care conduc la prețuri crescute pentru produsele procesate oferite populației și pentru furajele necesare pentru animale,

În perioada scursă de la declanșarea războiului din Ucraina s-au înregistrat factori perturbatori atât în piața cerealelor și semințelor oleaginoase, cât și în funcționarea normală a sectoarelor morărit și fabricare uleiuri, datorită blocării exporturilor de cereale din Ucraina și Rusia prin Marea Neagră și dezechilibrarea comerțului cu grâu din Africa, blocarea exportului de cereale din Ucraina prin Marea Neagră și limitarea la ce se poate tranzita prin România și Polonia, precum și blocarea accesului la inputurile pentru agricultură provenite din Rusia și Ucraina,

Intervenția militară a Rusiei în Ucraina a avut consecințe negative multiple în sectoare economice importante, cuantificate prin creșteri accentuate ale prețurilor la materia primă precum grâu, porumb, floarea soarelui, orz, rapiță și soia care au crescut cu peste 20 % în martie 2022 la începutul războiului, iar începând cu trimestrul 2 al anului 2022 s-au dublat față de aceeași perioadă a anului 2021, iar prețul laptelui crud materie primă la poarta fermei a crescut cu circa 20% în luna martie 2022 față de anul 2021 și cu circa 28% în luna august 2022 față de luna martie 2022, precum și faptul că prețul energiei electrice a înregistrat creșteri cuprinse între 80-100 %, iar constituirea stocurilor de produse agricole primare precum grâu, porumb, floarea soarelui, orz, rapiță și soia, lapte crud materie primă, necesare procesării, a fost afectată de creșterea costurilor cheltuielilor logistice de transport/colectare pe fondul creșterii prețurilor la combustibili, cu 25-30 %,

Perioada scursă de la declanșarea războiului din Ucraina, în special martie 2022- iunie 2022, s-a caracterizat prin creșteri accentuate ale prețurilor la produse materie primă precum grâu, porumb, floarea-soarelui datorate creșterii cererii pe piață în contextul interzicerii/diminuării drastice ale operațiunilor comerciale cu astfel de produse, derulate tradițional de Rusia și Ucraina. Totodată, în perioada amintită sectoarele de procesare cereale, fabricare uleiuri și grăsimi, fabricare produse lactate, preparare hrană pentru animalele de fermă, au înregistrat creșteri la toate elementele de cost de procesare, respectiv manopera, alte cheltuieli, cu procente de circa 27%.

Aceste aspecte se cuantifică și în faptul că s-a diminuat semnificativ capacitatea financiară a procesatorilor, respectiv operatorii din industria de procesare a cerealelor, fabricarea uleiurilor și grăsimilor, a produselor lactate, a preparatelor pentru hrana animalelor de fermă, de a-și constitui pe parcursul acestui an stocuri de materie primă necesară desfășurării activității, respectiv stocuri de grâu, porumb, floarea soarelui, orz, rapiță, soia, lapte crud materie primă și se pot periclita atât securitatea alimentară la produse de bază care includ pâine și produse de panificație, făină, mălai, ulei de floarea-soarelui, lapte consum și produse lactate, cât și la necesarul de nutrețuri pentru hrana animalelor de fermă.

Urmare acestui fapt, pentru exemplificare, pe fondul constituirii unor stocuri de materie primă cu prețuri ridicate și a înregistrării unor cheltuieli de producție ridicate, prețul făinii de grâu a înregistrat creșteri de circa 41% în iunie 2022, sau prețul laptelui crud materie primă la poarta fermei a crescut cu circa 20% în luna martie 2022 față de anul 2021 și cu circa 28% în luna august 2022 față de luna martie 2022, afectând gradul de rentabilitate al sectoarelor de procesare respective și existând o presiune majoră asupra prețului la pâine și produsele de panificație, sau al prețului la lapte de consum și produse lactate, iar influențele sociale ale acestui aspect pot fi ridicate.

Față de situația dată, la nivel european s-a adoptat Comunicarea CE - Cadru temporar de criză pentru măsuri de ajutor de stat de sprijinire a economiei ca urmare a agresiunii Rusiei împotriva Ucrainei (2022/C 131/01, cu modificările și completările ulterioare, denumită în continuare Cadru temporar Ucraina. Acest document constituie baza legală prin care Statele Membre pot pune în aplicare scheme de ajutor de stat și, așa cum se precizează în cadrul temporar Ucraina, criza geopolitică provocată de agresiunea Rusiei împotriva Ucrainei are consecințe grave asupra aprovizionării cu cereale, în deosebi cu grâu și porumb și cu semințe oleaginoase, respectiv floarea soarelui.

Din aceste considerente, este necesar să se adopte măsuri de instituire a unei scheme de ajutor de stat, prin acordarea unui grant financiar operatorilor din industria de fabricare a produselor de morărit, a uleiurilor și grăsimilor, a produselor lactate și a preparatelor pentru hrana animalelor de prin compensarea parțială a creșterii costurilor suportate legate de constituirea stocurilor de materie primă și a costurilor legate de transport, depozitare și procesare, ca urmare a agresiunii Rusiei împotriva Ucrainei.

2.3. Schimbări preconizate

Prin proiectul de act normativ se instituie o schemă având ca obiectiv acordarea unui grant financiar operatorilor din industria de fabricare a produselor de morărit, a uleiurilor și grăsimilor, a produselor lactate, a preparatelor pentru hrana animalelor de fermă, prin compensarea parțială a creșterii costurilor suportate legate de constituirea stocurilor de materie primă și a costurilor legate de transport, depozitare și procesare, ca urmare a agresiunii Rusiei împotriva Ucrainei.

Grantul financiar reprezintă suma maximă care se acordă per operator din industria de fabricare a produselor de morărit, a uleiurilor și grăsimilor, a produselor lactate și a preparatelor pentru hrana animalelor de fermă, pentru asigurarea unor cantități minime de făină de grâu, mălai, ulei de floarea soarelui, lapte consum și produse lactate și furaje combinate pentru hrana animalelor.

Schema se aplică pe întreg teritoriul României și se cumulează cu orice alte scheme de sprijin finanțate de la bugetul de stat și având aceleași costuri eligibile identificabile. Schema de ajutor de stat se aplică până la data de 30 iunie 2023.

Plățile menționate de prezenta schemă se efectuează până la data de 30 iunie 2023.

Beneficiarii schemei sunt operatorii economici care desfășoară activități încadrate în următoarele clase de clasificare: Cod CAEN 1061 - Fabricarea produselor de morărit, Cod CAEN 1041 - Fabricarea uleiurilor și grăsimilor, Cod CAEN 1051 - Fabricarea produselor lactate și a brânzeturilor Cod CAEN 1091 - Fabricarea preparatelor pentru hrana animalelor de fermă

Grantul financiar maxim care se acordă per beneficiar este de 500.000 euro, în conformitate cu prevederile Comunicării CE - Cadru temporar de criză pentru măsuri de ajutor de stat de sprijinire a economiei ca urmare a agresiunii Rusiei împotriva Ucrainei (2022/C 131/01), cu modificările și completările ulterioare.

2.4. Alte informații*)

Nu este cazul

Secțiunea a 3-a Impactul socioeconomic

3.1. Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ

Beneficiile estimate prin intrarea în vigoare și aplicarea măsurilor cuprinse în prezentul proiect de act normativ au în vedere reducerea sau eliminarea consecințelor negative probabile și posibile generate de actuala situație, precum:

- desfășurarea activităților economice de procesare în sectoarele de morărit, de fabricare a uleiurilor, de fabricare a produselor lactate, de producere a preparatelor pentru hrana animalelor, la limita rentabilității sau chiar sub această limită, deoarece, pe fondul creșterii accentuate a prețurilor la utilități și a cheltuielilor

de procesare, s-a diminuat semnificativ capacitatea financiară a operatorilor economici de a constitui stocurile de materii prime necesare procesării;

- imposibilitatea operatorilor din industria de procesare a cerealelor, de fabricare a uleiurilor, de fabricare a produselor lactate, de producere a preparatelor pentru hrana animalelor, de a asigura continuarea activității sau chiar oprirea activității de procesare și diminuarea numărului operatorilor din aceste domenii cu efecte sociale deosebit de importante;

- impact economic negativ, determinat de lipsa materiilor prime necesare consumului uman și pentru sectorul zootehnic, cu risc previzibil în asigurarea securității alimentare;

- apariția unor dezechilibre în funcționarea pieței produselor agro-alimentare pe fondul constituirii unor stocuri de materii prime cu prețuri ridicate și a înregistrării unor cheltuieli de producție majorate, precum spre exemplu prețul făinii de grâu a înregistrat creștere de circa 41% în iunie 2022, afectând gradul de rentabilitate a sectorului de panificație și creând o presiune majoră asupra prețului la pâine și produse de panificație, sau prețul laptelui crud materie primă la poarta fermei a crescut cu circa 20% în luna martie 2022 față de anul 2021 și cu circa 28% în luna august 2022 față de luna martie 2022, afectând puternic sectorul fabricării produselor lactate cu rezultând impact social negativ;

-menținerea stării de vulnerabilitate a operatorilor economici din sectoarele de procesare pentru panificație, fabricare a uleiurilor, fabricare a produselor lactate și de producere a preparatelor pentru hrana animalelor.

3.2. Impactul social

Nu este cazul

3.3. Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului

Nu este cazul.

3.4. Impactul macroeconomic

Nu este cazul.

3.4.1. Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici

Nu este cazul.

3.4.2. Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat

Ajutoarele de stat din agricultură sunt excluse de la dispozițiile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 77/2014 privind procedurile naționale în domeniul ajutorului de stat, precum și pentru modificarea și completarea Legii concurenței nr. 21/1996, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 20/2015, cu modificările ulterioare.

3.5. Impactul asupra mediului de afaceri

Aplicarea prevederilor prezentului proiect de act normativ stabilește un sistem de siguranță și predictibilitate în sectoarele de morărit sau de fabricare a uleiurilor și grăsimilor, fabricarea produselor lactate sau fabricarea preparatelor pentru hrana animalelor de fermă, privind modalitățile de constituire a stocurilor de grau, porumb, floarea soarelui, orz, rapiță și soia, necesare desfășurării activității.

3.6. Impactul asupra mediului înconjurător

Nu este cazul.

3.7. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării

Nu este cazul.

3.8. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile

Nu este cazul.

3.9. Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri

- în mii lei (RON) -						
Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
		3	4	5	6	
1	2	3	4	5	6	7
4.1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:	-	-	-	-	-	-
a) buget de stat, din acesta:	-	-	-	-	-	-
(i) impozit pe profit	-	-	-	-	-	-
(ii) impozit pe venit	-	-	-	-	-	-
b) bugete locale	-	-	-	-	-	-
(i) impozit pe profit	-	-	-	-	-	-
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:	-	-	-	-	-	-
(i) contribuții de asigurări	-	-	-	-	-	-
d) alte tipuri de venituri (Se va menționa natura acestora.)	-	-	-	-	-	-
4.2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:	-	-	-	-	-	-
a) buget de stat, din acesta:	-	-	-	-	-	-
(i) cheltuieli de personal	-	-	-	-	-	-
(ii) bunuri și servicii	-	-	-	-	-	-
b) bugete locale:	-	-	-	-	-	-
(i) cheltuieli de personal	-	-	-	-	-	-
(ii) bunuri și servicii	-	-	-	-	-	-
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:	-	-	-	-	-	-
(i) cheltuieli de personal	-	-	-	-	-	-
(ii) bunuri și servicii	-	-	-	-	-	-
d) alte tipuri de cheltuieli (Se va menționa natura acestora.)	-	-	-	-	-	-
4.3. Impact financiar, plus/minus, din care:	-	-	-	-	-	-
a) buget de stat	-	-	-	-	-	-
b) bugete locale	-	-	-	-	-	-
4.4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare	-	-	-	-	-	-

4.5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare	-	-	-	-	-	-
4.6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	-	-	-	-	-	-
4.7. Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente:						
<p>1. fișa financiară prevăzută la art. 15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată;</p> <p>2. declarație conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară.</p>						
4.8. Alte informații						
<p>Resursele financiare totale necesare implementării schemei de ajutor de stat sunt de 985.740,00 mii lei și reprezintă echivalentul în lei a sumei de 200.000,00 mii euro, care se asigură de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Agriculturii și dezvoltării Rurale, astfel:</p> <p>-creditele de angajament necesare înscrierii în program și depunerii cererilor se asigură în cadrul prevederilor bugetare aprobate Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale pe anul 2022.</p> <p>-creditele bugetare necesare efectuării plăților beneficiarilor ajutorului de stat se asigură din prevederile bugetare aprobate Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale pe anul 2023 în cadrul limitelor de cheltuieli aprobate.</p>						

Secțiunea a 5-a

Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

5.1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ Nu este cazul
5.2. Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice Nu este cazul.
5.3. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE). Prezenta schemă respectă prevederile din Comunicarea CE - Cadru temporar de criză pentru măsuri de ajutor de stat de sprijinire a economiei ca urmare a agresiunii Rusiei împotriva Ucrainei, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene seria C 131, în data de 23 martie 2022, cu modificările și completările ulterioare.
5.3.1. Măsuri normative necesare transunerii directivelor UE Nu este cazul.
5.3.2. Măsuri normative necesare aplicării actelor legislative UE Nu este cazul.
5.4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene Nu este cazul.

5.5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate

Nu este cazul.

5.6. Alte informații

Ajutorul de stat a fost notificat la Comisia Europeană în data de 13.10.2022. Ajutorul de stat a primit de la Comisia Europeană numărul de caz: SA. 104570 (2022/N)

Secțiunea a 6-a

Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

6.1. Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative

Nu este cazul.

6.2. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate

Proiectul de act normativ se supune dezbaterii în Comisia pentru Dialog Social din Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale.

În procesul de elaborare a proiectului de act normativ, acesta a fost transmis pentru consultare structurilor asociative partenieriale din sectoarele de procesare morărit, fabricarea uleiurilor și grăsimilor, prepararea hranei pentru animalele de fermă, precum Patronatului Român din Industria de Morărit, Panificație și Produse Făinoase (ROMPAN), Asociației Naționale a Industriilor de Morărit și Panificație din România (ANAMOB), Asociației Naționale a Fabricanților de Nutrețuri Combinate (ANFNFC), Asociației Crescătorilor și Exportatorilor de Bovine, Ovine și Porcine din România (ACEBOP), Uniunii Crescătorilor de Păsări din România (UNCPR), Asociația Patronală Română din Industria Laptelui (APRIL)

Observațiile și propunerile formulate de aceste structuri au fost cuprinse în textul proiectului de act normativ

6.3. Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale

Nu este cazul.

6.4. Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative

Nu este cazul

6.5. Informații privind avizarea de către:

- a) Consiliul Legislativ
- b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării
- c) Consiliul Economic și Social
- d) Consiliul Concurenței
- e) Curtea de Conturi

Proiectul de act normativ se avizează de către Consiliul Concurenței, Consiliul Legislativ și Consiliul Economic și Social.

6.6. Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 7-a

Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

7.1. Informarea societății civile cu privire la elaborarea proiectului de act normativ

Sunt respectate prevederile Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată.

Acțiunea de informare s-a realizat prin afișarea proiectului pe site-ul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, www.madr.ro, la data de 18.08.2022.

7.2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice

Nu este cazul.

Secțiunea a 8-a

Măsuri privind implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului de act normativ

8.1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ

Proiectul de act normativ se implementează de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, prin Direcțiile pentru Agricultură Județene, respectiv a municipiului București.

8.2. Alte informații

Nu este cazul.

În acest sens am elaborat prezentul proiect de **Ordonanță de urgență privind instituirea unei scheme de ajutor de stat pentru sprijinirea operatorilor din industria de fabricare a produselor de morărit, a uleiurilor și grăsimilor, a produselor lactate și a preparatelor pentru hrana animalelor de fermă, ca urmare a agresiunii Rusiei împotriva Ucrainei, pe care îl supunem spre adoptare.**

MINISTRUL AGRICULTURII ȘI DEZVOLTĂRII RURALE

PETRE DAEA

Avizăm :

**VICEPRIM – MINISTRU,
MINISTRUL TRANSPORTURILOR ȘI INFRASTRUCTURII**

SORIN MIHAI GRINDEANU

MINISTRUL FINANTELOR,

ADRIAN CÂCIU

MINISTRUL AFACERILOR EXTERNE,

BOGDAN AURESCU

MINISTRUL JUSTIȚIEI,

MARIAN - CĂTĂLIN PREDOIU